Kenniscentrum Psychologie en Economisch Gedrag

Wijzer in geldzaken

Verdiepende analyse september 2026

Sinds de start van de monitor in september 2022 hebben we vele metingen gedaan. Deze rijke dataset is op heel veel verschillende manieren te analyseren. Daarom voegen we vanaf maart 2025 bij elke update over de Nationale Monitor Geldzorgen een rubriek toe met verdiepende analyses. Hiermee kunnen we nóg meer leren over geldzorgen en financiële weerbaarheid in Nederland.

Deze keer: De relatie tussen spaarbuffers en geldzorgen

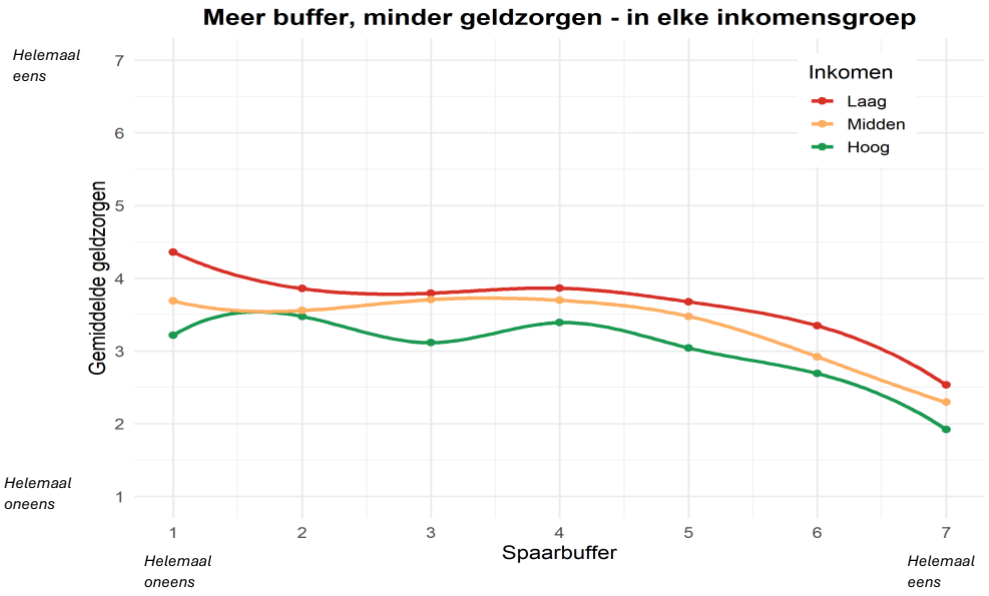
Een minimale spaarbuffer helpt mensen om een onverwachte tegenvaller op te vangen zonder in de problemen te komen, bijvoorbeeld een kapotte wasmachine of een onverwachte rekening. In de monitor vragen we mensen dan ook niet alleen of ze geldzorgen hebben, maar ook of ze een dergelijke buffer (één maandinkomen) achter de hand hebben. In deze verdiepende analyse onderzoeken we de relatie tussen spaarbuffers en geldzorgen. Ook kijken we of de relatie anders is voor mensen uit verschillende inkomensgroepen of hoe stabiel die buffer is over tijd.

Dit hebben we geanalyseerd:

- De mate waarin mensen een minimale spaarbuffer hebben (of ze een onverwachte grote uitgave van minstens een maandinkomen makkelijk zouden kunnen betalen, zonder daarvoor te hoeven lenen).
- De gemiddelde geldzorgen (i.e., zorgen over de energierekening, zorgkosten, huishoudelijke uitgaven, woonlasten, vervoerskosten en sociale kosten samen).
- Hoe sterk die buffer schommelt over tijd.
- Van september 2022 tot en met september 2026.
- Voor verschillende inkomensgroepen (laag, midden en hoog).

Wat lieten de analyses zien?

- Mensen die een onverwachte uitgave makkelijker kunnen opvangen, hebben ook minder geldzorgen.
- Het bovenstaande effect geldt voor zowel lage, midden als hoge inkomens (zie grafiek hieronder).
- Mensen met lagere inkomens hebben minder vaak een minimale spaarbuffer, en hun buffer schommelt ook meer dan bij mensen met hogere inkomens.
- Tenslotte zien we dat de buffer is toegenomen sinds 2022, vooral bij lage en middeninkomens.

Noot: Spaarbuffer werd gemeten met de vraag in hoeverre men een onverwachte uitgave van minstens een maandinkomen zou kunnen betalen zonder te lenen. Deze vraag werd, net als de vragen over geldzorgen, gemeten op een schaal van 1 (helemaal mee oneens) tot 7 (helemaal mee eens). De zes geldzorgen werden vervolgens gemiddeld.